

Istungidokument

A8-0178/2017

2.5.2017

RAPORT

ELi e-valitsuse tegevuskava kohta aastateks 2016–2020
(2016/2273(INI))

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

Raportöör: Sabine Verheyen

Arvamuse koostajad (*):

Angelika Mlinar, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon
Pavel Svoboda, õiguskomisjon

(*) Kaasatud komisjonid – kodukorra artikkel 54

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK	3
SELETUSKIRI.....	14
TÖÖSTUSE, TEADUSUURINGUTE JA ENERGEETIKAKOMISJONI ARVAMUS.....	19
ÕIGUSKOMISJONI ARVAMUS	24
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	29
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	30

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ELi e-valitsuse tegevuskava kohta aastateks 2016–2020 (2016/2273(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse G8 avatud andmete hartat,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa e-valitsuse tegevuskava 2011–2015. IKT-lahendused aruka, jätkusuutliku ja innovaatilise valitsemise edendamiseks“ (COM(2010)0743),
- võttes arvesse oma 20. aprilli 2012. aasta resolutsiooni e-valitsuse kui konkurentsivõimelise digitaalse ühtse turu juhtiva jõu kohta¹,
- võttes arvesse komisjoni teatist „ELi e-valitsuse tegevuskava 2016–2020. Valitsussektori digitaalse arengu kiirendamine“ (COM(2016)0179),
- võttes arvesse komisjoni 2016. aasta e-valitsuse võrdlusuuringu aruannet,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa digitaalse ühtse turu strateegia“ (COM(2015)0192) ja sellega kaasnevat komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2015)0100),
- võttes arvesse oma 19. jaanuari 2016. aasta resolutsiooni ettevalmistuste kohta digitaalse ühtse turu aktiks²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta otsust (EL) 2015/2240, millega luuakse Euroopa haldusastutuste, ettevõtete ja kodanike jaoks koostalitlusvõime alaste lahenduste ja ühiste raamistike programm (ISA² programm) kui avaliku sektori ajakohastamise vahend,
- võttes arvesse komisjoni 1. juuni 2016. aasta teatist „Euroopa standardid 21. sajandiks“ (COM(2016)0358),
- võttes arvesse komisjoni 31. märtsi 2011. aasta teatist elutähtsate infoinfrastruktuuride kaitse kohta „Saavutused ja edasised sammud: üleilmse küberjulgeoleku suunas“ (COM(2011)0163),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus,
- võttes arvesse komisjoni 2. juuli 2014. aasta teatist „Eduka andmepõhise majanduse suunas“ (COM(2014)0442),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2016. aasta resolutsiooni eduka

¹ ELT C 258E, 7.9.2013, lk 64.

² Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0009.

andmepõhise majanduse suunas liikumise kohta¹,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrust (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010,
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühenduvus konkurentsivõimelise digitaalse ühtse turu jaoks – Euroopa gigabitühiskonna poole“ (COM(2016)0587) ja sellega kaasnevat komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2016)0300),
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (uuesti sõnastatud) (COM(2016)0590), ja selle 1.–11. lisa – mõjuhinnangut (SWD(2016)0303), mõjuhinnangu kokkuvõtet (SWD(2016)0304) ning hinnangut ja kokkuvõtet (SWD(2016)0305),
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014 seoses internetiühenduse edendamisega kohalikes kogukondades (COM(2016)0589),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrust (EL) 2015/2120, millega nähakse ette avatud internetiühendust käsitlevad meetmed ning millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul ning määrust (EL) nr 531/2012, mis käsitleb rändlust üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes liidu piires,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/2102 avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavuse kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrust (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/37/EL avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta,
- võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega võetakse kasutusele Euroopa teenuste e-kaart ja sellega seotud haldusvahendid (COM(2016)0824),
- võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta teatist „Isikuandmete vahetamine ja

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0089.

- kaitsmine globaliseerunud maailmas“ (COM(2017)0007),
- võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta teatist „Euroopa andmemajanduse loomine“ (COM(2017)0009),
 - võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta ettepanekut võtta vastu määrus, mis käsitleb eraelu puutumatuse austamist ja isikuandmete kaitsmist elektroonilises sides ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/58/EÜ (määrus eraelu puutumatuse ja elektroonilise side kohta) (COM(2017)0010),
 - võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta ettepanekut võtta vastu määrus üksikisikute kaitse kohta seoses isikuandmete töötlemisega liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutuste poolt ja selliste andmete vaba liikumise kohta ning määruse (EÜ) nr 45/2001 ja otsuse nr 1247/2002/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (COM(2017)0008),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 1996. aasta direktiivi 96/9/EÜ andmebaaside õiguskaitse kohta,
 - võttes arvesse komisjoni 19. aprilli 2016. aasta teatist „Euroopa pilvandmetöötamise algatus. Konkurentsivõimelise andme- ja teadmuspõhise majanduse ülesehitamine Euroopas“ (COM(2016)0178),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/55/EL, mis käsitleb e-arveldamist riigihangete puhul,
 - võttes arvesse komisjoni 10. juuni 2016. aasta teatist „Euroopa uus oskuste tegevuskava“ (COM(2016)0381/2),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning õiguskomisjoni arvamusi (A8-0178/2017),
- A. arvestades, et haldusasutuste ajakohastamisstrateegiaid tuleb kohandada muutuva keskkonnaga, et võimaldada üleminekut digitaalsele valitsemisele;
- B. arvestades, et avaliku sektori teenuste digiteerimine peaks aitama saavutada ühtse turu täit potentsiaali, edendama kodanikuks olemist, parandama kodanike elukvaliteeti ning piirkondade sotsiaalset ja majanduslikku arengut, soodustama kodanike arusaamist avaliku sektori teenustest ja nende kaasamist nendesse, parandama nende teenuste tõhusust ja kulutõhusust ning tugevdama poliitilist osalust, edendades selleks kodanike dialoogi avaliku sektori asutustega ja suurendades läbipaistvust; arvestades, et EL peaks ergutama parimate tavade ja tehnoloogiate vahetamist liikmesriikide vahel;
- C. arvestades, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sektoril palutakse sellele üleminekuprotsessile kaasa aidata ning pakkuda haldusasutustele kohandatud lahendusi;

- D. arvestades, et üleminek digitaalsele valitsemisele tuleb algatada liidu, liikmesriigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
- E. arvestades, et digitaalse avaliku halduse täispotentsiaali saab saavutada ainult siis, kui kodanikud ja ettevõtjad saavad täielikult usaldada pakutavaid teenuseid;
- F. arvestades, et ELi e-õiguskeskkonna portaali on teabe ja õiguskaitse kättesaadavuse tagamisel esmatähtis vahend ning kujutab endast olulist sammu ELi avaliku halduse kaasajastamise saavutamisel;
- G. arvestades, et teabe parem kättesaadavus ning täiustatud digitaalsete vahendite laialdasem kasutus äriühinguõigusega seotud formaalsuste täitmisel kogu ettevõtte elutsükli jooksul peaks suurendama õiguskindlust ja vähendama ettevõtte kulusid;
- H. arvestades, et kogu liidus jätkatakse jõupingutusi elektrooniliste äri- ja maksejõuetusregistrite omavaheliseks ühendamiseks, mis on tähtis siseturul läbipaistvuse ja õiguskindluse tagamiseks;
- I. arvestades, et nendele registritele ei ole veel võimalik luua ühtset juurdepääsupunkti e-õiguskeskkonna portaali kaudu, kuna liikmesriikides on kasutusel erinevad tehnilised standardid; arvestades, et on vaja täiendavaid jõupingutusi, et ELi üldsuse kasutusse jõuaksid kättesaadavad, koostalitlusvõimelised ja kasutajasõbralikud e-valitsuse vahendid; arvestades, et õigusala tööga seotud andmete laadi silmas pidades on teatav andmete turvalisus ja kaitse andmetöötlusel e-õiguskeskkonna kasutamise põhiline eeltingimus;
- 1. on arvamusel, et e-valitsuse arendamine on digitaalse ühtse turu oluline osa, ja kutsub komisjoni üles määratlema tulemusnäitajate põhjal konkreetseid ja mõõdetavaid eesmärgid tegevuskava jaoks ning jälgima selle rakendamisel tehtud edusamme ja andma parlamendile sellest igal aastal aru; rõhutab, et e-valitsuse tegevuskava 2011–2015 andis nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil positiivseid tulemusi; ergutab komisjoni ja liikmesriike hindama ka tarbijate vajadusi, et parandada e-teenuste kasutamise määra;

Haldusasutused muutuvad digitaalseks

- 2. on arvamusel, et haldusasutused peaksid olema avatud, läbipaistvad, tõhusad ja kaasavad, pakkudes 2022. aastaks kodanikele ja ettevõtjatele piirideta, personaalseid, kasutajasõbralikke, juurdepäätavaid ja algusest lõpuni digitaalseid avaliku sektori teenuseid, vähendades nii kodanike ja ettevõtjate, eelkõige VKEde kulusid ja halduskoormust ja nende ees seisvaid tõkkeid ning kasutades seega ära kõiki digitaalrevolutsiooni hüvesid; arvab siiski, et see peaks olema kooskõlas õiglase ümberkorraldamisega avalikus halduses;
- 3. toetab kavatsust, et tulevased algatused rajaneksid põhimõttel „digitaalsus normiks“, ja rõhutab, kui oluline on ühekordsuse põhimõtte rakendamine, mis muudab haldusasutustega suhtlemise kodanike ja ettevõtjate jaoks lihtsamaks, sest välditakse tarbetuid ja aeganõudvaid haldusmenetlusi ning lihtsustatakse eelnevalt esitatud teabe taaskasutamist uute taotluste puhul; rõhutab asjaolu, et komisjoni uuringute kohaselt aitab ühekordsuse põhimõtte rakendamine ELi tasandil 2017. aastaks eeldatavalt säästa

5 miljardit eurot aastas; kutsub komisjoni üles andma parlamendile aru ettevõtjaid hõlmava ühekordse laiaulatusliku katseprojekti tulemustest ja käivitada 2017. aasta lõpuks kodanikele suunatud ühekordne laiaulatuslik katseprojekt;

4. väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle luua võimalikult kiiresti ühtne digivärv, mis annaks kodanikele ja ettevõtetele nii riiklikul kui ka ELi tasandil ühendatud ja sidusa ühtse e-turu teenuste paketi, mis hõlmab teavet ELi ja siseriiklike eeskirjade kohta ja abiteenuseid, ning töötada lõplikult välja kõigi kodanike ja ettevõtjate jaoks kõige olulisemad menetlused piiriülestes olukordades ja aidata rakendada ühekordsuse põhimõtet ELis; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama selle kiiret ja täielikku rakendamist ning võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada selle tõhus toimimine ja koostalitlusvõime, et ära kasutada selle täielikku potentsiaali ja hüvesid; rõhutab, et edendada tuleks mõnes liikmesriigis juba kasutatavaid parimaid tavasid; on veendunud, et see algatus peaks tagama, et kõikidel liikmesriikidel on üks ametlik e-teenuste portaal, mis pakub juurdepääsu kõigile liikmesriigi internetipõhiste teenustele ja kättesaadavatele ELi koostalitlusvõimelistele teenustele; nõuab tungival, et liikmesriigid tagaksid ühtsete kontaktpunktide portaalide kiire ja täieliku rakendamise;
5. kutsub komisjoni üles kaaluma täiendavaid võimalusi edendamaks digitaalseid lahendusi formaalsuste täitmiseks kogu ettevõtte elutsükli vältel, ettevõtte dokumentide elektroonilist täitmist ning piiriülese ja muu teabe edastamist äriregistritele; märgib, et selles valdkonnas võib õigusloome olla ainus võimalus, kuidas luua kogu ELi hõlmavatele digitaalsetele lahendustele asjakohane õigusraamistik;
6. on seisukohal, et liikmesriikide äri- ja maksejõuetusregistrite elektroonilist ühendamist tuleks kiirendada, ning rõhutab, kui tähtis on selline ühendamine siseturu jaoks; rõhutab, et esitatava teabe puhul tuleks alati järgida ühtset Euroopa malli või raamistikku;
7. rõhutab digitaalsete avaliku sektori teenuste kaasavuse, juurdepääsetavuse ja neile üldise juurdepääsu tähtsust, sest see on oluline konkurentsivõimetus, majanduskasvu ja töökohti edendavate poliitikavaldkondade kujundamise ja elluviimise tegur, ning kutsub seetõttu liikmesriike üles täiel määral rakendama ja kohaldama uut direktiivi avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavuse kohta, millest on kasu puudega ja vanemaelistel inimestel;
8. rõhutab, kui tähtsad on avatud andmed, kus teatud avaliku sektori teave on vabalt kasutada ja taaskasutada, sealhulgas kolmandate isikute poolt, avaliku halduse asutuste sees ja nende vahel; rõhutab vajadust kaitsemeetmete järele, mis tagaksid autoriõiguse ja andmekaitse; tuletab meelde, et avatud ja kaasav andmete vaba liikumine võimaldaks edasi arendada ja luua uusi innovaatilisi lahendusi, suurendada tõhusust ja läbipaistvust; rõhutab, et sellised andmed ja avalik teave tuleks seepärast teha võimaluse korral alati kättesaadavaks, et soodustada uusi teadmiste saamise võimalusi ning aidata kaasa avatud ühiskonna arengule ja tugevdamisele; tuletab meelde, et haldusasutused peaksid tegema teabe kättesaadavaks nii suures ulatuses kui võimalik, eriti kui loodud andmete maht on väga suur, nagu programmi INSPIRE puhul; on seisukohal, et tuleks teha suuremaid jõupingutusi, et rakendada kooskõlastatud andmete strateegiaid nii ELi institutsioonides kui ka liikmesriikides, sealhulgas suurendada ja kiirendada andmete üldkasutatavaks muutmist, tagades andmete parema kvaliteedi ja neile lihtsa

juurdepääsu ning pakkudes e-õigusakte masinloetavas vormingus;

9. toonitab e-osaluse hüvesid ja rõhutab, et liikmesriigid peaksid kasutama rohkem e-nõustamist, e-teavet ja e-otsustamist; rõhutab, et süsteemi kuritarvitamise vältimiseks peavad e-osalus ja eelkõige e-otsustamine olema kooskõlas määrusega (EL) nr 910/2014 (e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul), et tagada vastutus ja läbipaistvus;
10. väljendab heameelt algatuste üle, mida on teinud kõik ELi institutsioonid, et parandada e-osaluse mehhanisme ELi ja liikmesriikide tasandil, ning palub komisjonil edasi arendada ja edendada digitaalsete vahendeid, näiteks elektroonilisi hääletussüsteeme ja e-petitsioone, mille eesmärk on edendada ja soodustada kodanike ja ettevõtjate osalemist ELi poliitikakujundamise protsessis;
11. märgib, et mobiilseadmete kasutamine on viimase viie aasta jooksul oluliselt suurenenud, kuid ainult üks kolmandik avaliku sektori veebisaitidest on mobiilisõbralikud; kutsub seetõttu liikmesriike üles hindama võimalusi töötada e-valitsuse teenuste jaoks välja mobiilsed lahendused ja tagama nende kasutajasõbralikkus ning juurdepääsetavus kõigi jaoks; rõhutab, et selleks, et tagada e-valitsuse teenuste juurdepääsetavuse püsimine tulevikus, tuleb avaliku sektori asutuste veebisaidid ja vahendid ajakohastada vastavalt tänapäevasele tehnoloogiale ja pidevalt arenevatele küberruumi turvalisuse nõuetele;
12. kutsub liikmesriike üles edendama ja kasutama rohkem ära e-hankeid tarnete ja teenuste ostmisel või ehitustööde riigihangetel, muutes seega avaliku sektori raha kulutamise läbipaistvamaks ja tõhusamaks ning vähendades kulusid ja bürokraatiat; palub liikmesriikidel suurendada ka lepinguregistrite ja koostalitlusvõimeliste e-allkirjade kasutamist oma avalikus sektoris; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles astuma vajalikke samme tagamaks, et riigihankemenetlused on läbipaistvad ja teave on reaalselt kättesaadav kõigile hankemenetlustes osalejatele; kutsub komisjoni sellega seoses üles hõlbustama parimate tavade vahetamist innovatsioonikriteeriumide kasutamise kohta avalikes hangetes, tagades eelkõige, et hankekonkursid ei tõrju lahendusi, vaid jätavad pakkujatele ruumi uuenduslike ja avatud lahenduste esitamiseks; kutsub komisjoni üles jätkama tööd e-arve standardite, e-esitamise ja e-teavitamise vallas ning edendama e-identimise kasutamist avaliku halduse sisesüsteemides, et parandada vastutust ja jälgitavust kõigi sellistes süsteemides teostatavate toimingute puhul;
13. rõhutab, et tähtis on arendada turvalisi, usaldusväärseid, koostalitlusvõimelisi piiriüleseid avalikke teenuseid, et vältida edasist killustumist ja toetada liikuvust; rõhutab, et koostalitlusvõime ja standardimine on e-valitsuse struktuuride rakendamisel peamised elemendid, ja väljendab seetõttu heameelt komisjoni teatise „Euroopa standardid 21. sajandiks“ üle ja sellega seoses ka Euroopa koostalitlusvõime raamistiku läbivaatamise üle; toonitab, et avatud standardite kasutamine on ELi kodanikele haldusplatvormidel osalemiseks esmatähtis, ning rõhutab, et standardid peavad teenima ühiskonna huve tervikuna, olles kaasavad, õiglased ja tulevikku suunatud, ning need tuleb välja töötada avatud ja läbipaistval viisil; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles edendama avaliku sektori digilahenduste väljatöötamisel avatud standardeid ning pöörama rohkem tähelepanu koostalitlusvõimele ja digitaal tehnoloogia tulemuslikule

kasutamise potentsiaalsele kasule;

14. peab kahetsusväärseks, et ainult 28 % Euroopa maapiirkondade majapidamistest oli 2015. aastal kiire interneti püsiühendus ning keskmine 4G-ga kaetus ELis on maapiirkondades üksnes 36 %, ehkki kogu ELis on see 86 %, ja juhib tähelepanu tungivale vajadusele pideva toetuse järele lairibaühenduse laiendamiseks maapiirkondades, sest juurdepääs kiirele lairibaühendusele on e-valitsuse teenuste kasutamise ja nendest kasu saamise jaoks vältimatu; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles jätkama pärast 2020. aastat lairibaühenduse laiendamise, digitaalteenuste taristu ja avaliku halduse piiriülese koostöömise piisavat rahastamist Euroopa ühendamise rahastu või muude sobivate ELi programmide raames, tagades seeläbi pikaajalise jätkusuutlikkuse; kutsub ettevõtjaid sellega seoses üles rohkem investeerima taristusse, et parandada maapiirkondades ühenduvust ning tagada, et ka maapiirkonnad saavad kasu väga suure läbilaskevõimega 5G võrkudest, kuna see on meie digitaalse ühiskonna alustala;
15. rõhutab, et turvalise, asjakohase, vastupidava, usaldusväärse ja hästi toimiva taristu, nagu ülikiire lairibaühenduse ja telekommunikatsioonivõrkude täielik kasutuselevõtt, on e-valitsuse teenuste toimimise seisukohalt äärmiselt oluline; nõuab seetõttu, et võetaks kiiresti vastu Euroopa elektroonilise side seadustik Euroopa strateegiliste eesmärkide saavutamiseks; peab äärmiselt oluliseks, et riigiasutused oleksid kursis tehnoloogia arenguga ja et neil oleks piisavalt suutlikkust, et võtta kasutusele uuenduslikud tehnoloogiad – nagu suurandmed ja asjade internet või mobiilteenused (nt 5G) –, mis vastavad kasutajate vajadustele;
16. on seisukohal, et Euroopa ühendamise rahastu tehniliste komponentide taaskasutamine kogu avaliku ja erasektori ulatuses on digitaalteenuste taristu toimimise seisukohalt ülioluline; rõhutab vajadust kindlustada nii Euroopa ühendamise rahastu tehniliste komponentide kui ka suuremahuliste katseprojektide ja programmi ISA² tulemuste pikaajaline jätkusuutlikkus pärast 2020. aastat; rõhutab potentsiaali, mida pakub algatus Wifi4EU üldise juurdepääsu edendamiseks kiiretele võrkudele; palub seetõttu komisjonil koos liikmesriikidega arendada digitaalse ühtse turu eesmärkide saavutamiseks välja pikaajaline juhtimisstruktuur, mille prioriteet oleks reageerida kodanike ja ettevõtete vajadustele ning mis peaks võimaluse korral edendama ühiste standardite kasutamist;
17. märgib, et uuenduslike lahenduste kasutuselevõtt andmemahukates avalikes teenustes, nagu pilvandmetöötluse teenused, on ikka veel aeglane ja killustatud; tuletab meelde, et sellised teenused nagu INSPIRE toodavad suuri andmemahutusi, mis nõuab suuremat töötlusvõimsust; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni Euroopa pilvandmetöötluse algatuse üle ja leiab, et Euroopa avatud teaduse pilve kasutajaskonda tuleks laiendada avalikule sektorile;
18. palub komisjonil parandada teadlikkust e-õiguskeskkonna portaali tähtsusest ja selle kasutusvõimalustest ning teha sellest portaalist ühtne kontaktpunkt, mis pakub kogu asjakohast õigusteavet ja tagab õiguskaitse kättesaadavuse liikmesriikides; märgib siiski, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ei ole mitte kõigile menetlusosalistele võrdselt kättesaadav ning kõigil ei ole selle kasutamiseks vajalikke oskusi, mis võib tähendada, et õiguskaitse kättesaadavus on nende jaoks piiratud; rõhutab, et erilist

tähelepanu tuleks pöörata sellele, et e-õiguskeskkonna portaalile oleks juurdepääs ka puuetega inimestel;

19. tunneb heameelt e-CODEXi kasutuselevõtu üle, mis võimaldab otsest sidet kõigi liikmesriikide kodanike ja kohtute vahel ning on seega oluline samm hõlbustamiseks piiriülest juurdepääsu avalikele teenustele;
20. kiidab nõukogu ja komisjoni töö eest, mida nad on teinud, võttes kasutusele Euroopa kohtulahendi tunnuse (ECLI), mis on väga kasulik õiguslaste uuringute ja kohtutevahelise dialoogi jaoks, ning tunneb heameelt Euroopa kohtulahendi tunnuse otsingumootori loomise üle, mis peaks parandama õigusteabe kättesaadavust kogu liidus;
21. kordab veel kord vajadust parandada haldustöötajate ja samuti kõigi kodanike ning ettevõtjate digitaalsete oskusi, arendades ja toetades koolitustegevust riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et viia digitaalse tõrjutuse oht miinimumini, ning korraldada avaliku sektori töötajatele ja otsusetegijatele spetsiaalseid koolituskursusi e-valitsuse teenuste valdkonnas; rõhutab, et digitaalsed oskused on e-valitsuses osalemise vältimatu eeltingimus; soovib arendada e-õppe õppekavasid, mis on Euroopa ainepunktide ülekandmise ja kogumise süsteemis (ECTS) tunnustatud; on seisukohal, et digitaalsete oskuste pidev arendamine on e-valitsuse arenguks äärmiselt oluline; rõhutab vajadust võidelda digitaalse lõhega erinevate geograafiliste piirkondade, eri sotsiaalmajandusliku tasemega inimeste ning eri põlvkondade vahel, ja seda ennetada; kutsub liikmesriike üles kasutama e-valitsuse tegevuskava algatusi, et võimaldada eelkõige noortel kodanikel suhelda haldusasutustega viisil, mis vastab nende muudele suhtlusharjumustele, ja rõhutab ühtlasi, et digioskuste õpetamine on eriti oluline eakamate inimeste puhul, kellel sageli puuduvad e-teenuste kasutamisel oskused või enesekindlus; on seisukohal, et liikmesriigid peaksid edendama elukestvat õpet ning soodustama teabe- ja hariduskampaaniaid, sh looma meediapädevuse õpetamise võrgustikke, et ELi kodanikud saaksid uute e-valitsuse portaalide ja teenustega kaasnevaid võimalusi täielikult ära kasutada;
22. rõhutab, et arvestades digitaalse kirjaoskamatuses praegust määra ja tõsiasja, et enam kui 22 % eurooplastest (eriti eakad) ei soovi kasutada haldusasutustega suhtlemisel võrguteenuseid, on tõrjutuse vältimiseks vaja kaasavat kahest –võrgusisest ja võrguvälist – lähenemisviisi; rõhutab, et internetiteenuste kasutamisest keeldumisel on mitmeid põhjuseid ja tõkkeid, millega tuleb tegeleda või mis tuleb kõrvaldada, näiteks teadmatus, oskuste puudumine, vähene usaldus ja eelarvamused; on veendunud, et digitaalse tõrjutuse ja digitaalse lõhe süvenemise vältimiseks tuleb tagada e-valitsuse teenuste kättesaadavus ja kvaliteet ka nende kodanike jaoks, kes elavad kõrvalistes, maa- ja mägipiirkondades;
23. rõhutab, et digitaalteenustele üleminek võib kaasa tuua avaliku sektori asutuste kulude kokkuhoiu; mõistab, et digiteerimist ja muid ülesandeid, mis tulenevad ajakohastamise pakettidest, käsitletakse sageli seoses eelarvepiirangutega, ning et eelkõige piirkondlikel ja kohalikel asutustel seisab lähiaastatel ees tohutu töökoormus, milleks ei ole vaja mitte ainult avatud standarditel põhinevate digitaalsete lahenduste kasutuselevõtmist, millega vähendatakse hoolduskulusid ja suurendatakse innovatsiooni, vaid ka avaliku ja erasektori partnerluse tõhustamist; rõhutab, et kulutasuvus tekib aja jookul, kuna

investeeringud digiteerimisse aitavad tulevikus vähendada halduskulusid; rõhutab, et vahepealsel ajal on vältimatult vaja kasutada nii võrgusisest kui ka võrguvälisist lähenemisviisi;

- juhhib tähelepanu sellele, et üksikute haldusmenetluste digiteerimise kaalumisel tuleks võtta arvesse ülekaalukal avalikul huvil põhinevaid vastuväiteid;

Piiriülene e-valitsus kõigil haldustasanditel

- rõhutab, kui tähtis on luua jätkusuutlik e-valitsuse taristu, et lihtsustada juurdepääsu neljale põhivabadusele ja nende kasutamist;
- toonitab, kui tähtsad on piiriülised e-valitsuse teenused kodanikele nende igapäevaelus, ja rõhutab sotsiaalkindlustusalase teabe elektroonilise vahetamise süsteemi (EESSI) ja Euroopa tööalase liikuvuse portaali EURES ning piiriüleste e-tervishoiu teenuste edasise arendamise hüvesid;
- väljendab heameelt komisjoni algatuste üle arendada piiriüleseid digiretsepte, eelkõige seoses koostalitlusvõime ja standardimisega; rõhutab siiski, et nende lahenduste kasutuselevõtt on liiga aeglane, pidades silmas nende teenuste väärtust ja tähtsust ELi kodanike jaoks; kutsub komisjoni üles tagama, et oleks kehtestatud raamistik, mis sobib usalduse edendamiseks liikmesriikide vahel ja piiriüleste digiretseptide arendamise kiirendamiseks alates andmekaitsest ja turvalisest andmevahetusest kuni vajaliku digitaristu ja teenuste rakendamiseni;
- palub komisjonil edasi arendada ja edendada Euroopa tööalase liikuvuse portaali EURES kasutamist, tehes seda avalike tööturuasutuste süsteemide ja portaali EURES vahelise tihedama integratsiooni ja koostöö abil, et hõlbustada ja suurendada tööandjate ja töötajate liikuvust Euroopa Liidus;
- rõhutab, et e-tervise süsteem võib oluliselt parandada elanike elukvaliteeti, pakkudes patsientidele kättesaadavat, kulutõhusamat ja tõhusamat tervishoidu;
- leiab, et piiriüleste e-valitsuse teenuste täielikuks toimimiseks tuleb tegeleda keelebarjääri küsimusega, ja et haldusasutused, eriti piirialadel, peavad muutma oma teabe ja teenused kättesaadavaks nii oma liikmesriigi kui ka teistes asjakohastes Euroopa keeltes;
- toonitab, kui tähtis on vahetada parimaid tavasid, näiteid ja projektidest saadud kogemusi kõigi haldustasandite vahel nii liikmesriikides kui ka liikmesriikide vahel; tunnistab, et sellised ELi rahastatavad suuremahulised katseprojektid nagu eSENSE, eCODEX ja TOOP aitavad piiriüleseid teenuseid Euroopas märkimisväärselt parandada;
- on arvamusel, et e-valitsuse tulemuslikkuse jälgimiseks peaksid liikmesriigid tagama, et metoodikas võetaks asjakohaselt arvesse riikide eripärasid; rõhutab, kui kasulik on liikmesriikide tulemuste usaldusväärne mõõtmine poliitikakujundajate ja avalikkuse jaoks;
- juhhib tähelepanu sellele, et koostalitlusvõime, avatud standardid ja avatud andmed ei ole

mitte ainult väga tähtsad piiriüleses kontekstis, vaid neid on vaja ka iga liikmesriigi riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul haldustasandil, kuid samas on vaja arvestada ka vajadust tagada teabe edastamise käigus andmekaitse;

34. kutsub komisjoni ja teisi ELi institutsioone üles andma e-valitsuse valdkonnas eeskuju ning pakkuma kodanikele ja ettevõtjatele läbipaistvat kasutajasõbralikku portaali ning algusest lõpuni digitaalseid teenuseid, eelkõige seoses ELi rahastamise ja avalike hangete kohaldamisega, ning palub komisjonil ka kiirendada oma veebisaitide tõlkimist kõigisse ELi ametlikesse keeltesse ja tuua esile parimad tavad;

Andmekaitse ja andmete turvalisus

35. rõhutab, et kodanike usaldus isikuandmete kaitse vastu on e-valitsuse tegevuskava 2016–2020 edu tagamiseks põhjaneva tähtsusega, ja toonitab, et haldusasutused peavad kasutama isikuandmeid turvaliselt ja täielikult kooskõlas isikuandmete kaitse üldmäärusega ja ELi eeskirjadega eraelu puutumatuses kohta, suurendades nii usaldust digiteenuste vastu;
36. rõhutab, et e-valitsuse tegevuskava raames tuleks kaaluda ka e-tervise tegevuskava, sest see on selle oluline osa; on seisukohal, et andmete kogumist ja edastamist tuleks parandada ning et piiriülene andmete edastamine peaks olema vajaduse korral teatavatel juhtudel võimalik, sest see hõlbustab tervishoiuteenuste osutamist kõigile ELi kodanikele;
37. juhib samas tähelepanu sellele, et andmekaitse õigusakte ei tohiks käsitada takistusena, vaid pigem lähtealusena innovaatiliste e-valitsuse lahenduste väljatöötamisele, ning rõhutab seetõttu vajadust isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamise tulemusliku suunamise ning pideva teabevahetuse järele sidusrühmadega;
38. märgib, et ainult 15 % eurooplastest väidab, et nad tunnevad omavat täielikku kontrolli oma isikuandmete kasutamise üle; leiab, et oluline on uurida põhjalikumalt andmete omandiõiguse põhimõtet, ja usub, et tulevased meetmed saavad tugineda komisjoni teatisele „Euroopa andmemajanduse loomine“ ja muudele seotud ettepanekutele;
39. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid eIDASe määruse kiire ja täiel määral rakendamise, sest e-allkiri, e-identimine ja e-autentimine on piiriüleste digitaalsete avalike teenuste alus; rõhutab, kui oluline on soodustada eIDASe määruse raames teavitatud e-identimise süsteemide kasutuselevõttu kodanike, ettevõtete ja avaliku sektori asutuste poolt; rõhutab sellega seoses, et need prioriteedid peaksid olema nii era- kui ka avaliku sektori digitaalteenuste arendamises otsustava tähtsusega; kutsub seetõttu komisjoni üles võtma meetmeid, mis hõlbustaksid ja edendaksid avaliku ja erasektori koostööd digiallkirjade identimise piiriülese ja valdkondadevahelise kasutuse valdkonnas; peab tervitatavaks ISA² programmi, mis hõlmab kõiki ELi poliitikavaldkondi, ja nõuab süsteemide koostalitlusvõime toimimist ELi ja riiklikul tasandil;
40. rõhutab, et meetmed haldusasutuste kaitseks küberrünnete eest ja nende vastupanuvõime tõstmiseks küberründe korral on väga olulised ja neid tuleb tõhustada; rõhutab, et sellega seoses on vaja Euroopa tasandi lähenemisviisi, arvestades eelkõige seda, et ühekordsuse põhimõte, mis on osa ELi e-valitsuse tegevuskavast 2016–2020,

eeldab kodanikke puudutavate andmete vahetamist Euroopa haldusasutuste vahel;

41. rõhutab, et andmete turvalisust tuleb võtta arvesse juba tänapäevaste ja hõlpsasti käsitsetavate rakenduste ning (projekteeritud turvalisusega) haldusmenetluste (mis peavad olema tõhusad) kavandamise etapis, et võimaldada kodanikel ja ettevõtjatel saada täit kasu tänapäeva tehnoloogiast;

o

o o

42. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Raportöör väljendab heameelt komisjoni esitatud e-valitsuse tegevuskava üle, milles kehtestatakse kõrged eesmärgid, mis tuleb tulevastel aastatel saavutada. Erinevalt 2011.–2015. aasta tegevuskavast on käesolevad meetmed seatud laiemasse konteksti ja moodustavad osa komisjoni digitaalturu strateegiast. Nii toimides tunnistab komisjon, et digitaalsed tõkked, mille tulemus on digitaalse ühtse turu killustumine, eksisteerivad mitte ainult era-, vaid ka avalikus sektoris.

Tööpoolest, kõik sektorid seisavad silmitsi märkimisväärsete väljakutsetega, mida esitab üleminek digitaalühiskonda. Mitte ainult selle ülemineku kiirus ei ole hämmastav, vaid ka käepärast olevad või rakendatavaks saavad tehnoloogilised vahendid näivad pakkuvat tundmatuid võimalusi. Haldusasutused peavad olema valmis osalema aktiivselt selles üleminekuprotsessis ja muutma oma teenused tuleviku jaoks sobivaks.

Haldusasutused muutuvad digitaalseks

Avalik haldus tuleb panna olukorda, milles see saaks digitaliseerumise potentsiaali kõige paremini ära kasutada. Selline potentsiaal seondub nii haldusasutusesisese kui ka -välise töövooga, sest töötajad ootavad, et nad saavad töötada, ja kodanikud ning ettevõtjad ootavad, et nad saavad osaleda ajakohases digitaalkeskonnas.

Digitaliseeritud haldusasutused peaksid olema avatud, tõhusad ja kaasavad ning pakkuma piirideta, personaalseid, kasutajasõbralikke, algusest lõpuni digitaalseid avaliku sektori teenuseid kodanikele ja ettevõtjatele. Eeltingimusena tuleb alati, kui võimalik, pakkuda avalikke teenuseid digitaalselt (põhimõtte „digitaalsus normiks“). Samal ajal ei tohiks kodanikelt ja ettevõtjalt nõuda, et nad esitaksid identset teavet mitu korda (ühekordsuse põhimõtte). Identse teabe mitmekordne esitamine mitte ainult ei asetaks täiendava koormuse kõigile asjaomastele pooltele, vaid osutaks ka samal ajal, et haldusasutus ei kasuta digitaalsete lahenduste potentsiaali hästi ära ja seega mitmekordistab tarbetult sisemenetlusi.

Kuid tulevikustrateegiad ei puuduta ainult andmete esitamist, vaid ka kättesaadavust. Liidu perspektiivist puudutab see ennekõike ühtse turuga seotud teavet, nagu komisjon õigesti osutab. Ühtse digiportaali loomine peaks kindlasti lihtsustama kodanike ja ettevõtjate jaoks juurdepääsu teabele.

Kuid liit on juba saavutanud muid vahe-eesmärke seoses juurdepääsetavusega. Uue veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavuse direktiiviga¹ on ELi seadusandjad tugevdanud võrgu avalike teenuste juurdepääsetavust. Liikmesriigid on nüüd kohustatud muutma oma veebisaidid kasutajasõbralikumaks mitte ainult puuetega inimeste, vaid lõppkokkuvõttes kõigi kasutajate jaoks.

Sellega seoses tuleb märkida, et tänapäeval on enam kui 83 %-l Euroopa kodumajapidamistest internetile juurdepääs ja suundumus üha enamate mobiiliseadmete kasutuselevõtu suunas kestab. Samal ajal on ainult üks kolmandik avaliku sektori veebisaitidest mobiilisõbralikud. Need andmed viivad järelduseni, et mobiilsete e-valitsuse

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2102, mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust, ELT L 327, 2.12.2016, lk 1.

teenuste lahenduste suurendamiseks on olemas märkimisväärne potentsiaal.

Kasutajad võivad ühtlasi saada kasu avatud andmetest. Nii avalikke kui ka privaatseid andmeid võib pidada 21. sajandi uueks ressursiks. Oluline on, et avatud andmete strateegiad võimaldaksid kodanikel ja ettevõtjatel kasutada vabalt avaliku sektori teavet. Selliste andmete vaba kasutamine edendaks innovaatilisi lahendusi, suurendaks tõhusust ja läbipaistvust ja lõpuks aitaks kaasa muutusele tõeliseks teadmispõhiseks ühiskonnaks. Mõned liikmesriigid, nagu Eesti oma avatud andmete portaaliga (opendata.riik.ee), on edasijõudnumad kui teised. Teine näide on Saksamaa, kus föderaalvalitsus viib praegu ellu katseprojekti govdata.de kohaselt. Liikmesriikidel palutakse vahetada võimaluse korral asjaomast teavet, et selles valdkonnas edasi jõuda.

Juurdepääsetavus on taas avalikus arvamuse kujundamises osalemise jaoks eeltingimus. E-osalus võimaldab kodanikel osaleda kergesti ja aktiivselt poliitika kujundamises ja liikmesriigid peaksid kasutama rohkem e-nõustamist, e-teavet ja e-otsustamist.

Komisjon kuulutab õigesti välja edasise toe liikmesriikidele üleminekuks e-hangete (sealhulgas e-arvete standardite, e-esitamise ja e-teavitamise) täielikule kasutamisele. Seatud ajakava on ambitsioonikas (2018: elektroonilised pakkumised, 2019: e-arvete aktsepteerimine), kuid seda saab saavutada ainult siis, kui komisjon ja liikmesriigid teevad tulevasel kahel aastal tihedat koostööd.

Nii avaliku kui ka erasektori üleminekuprotsess toimuvad kontekstis, mille puhul Euroopas on liiga suur kirjaoskamatus määr¹ ja elanikkonna osade, sealhulgas eakate vastuseis haldusasutustega suheldes võrguteenuste kasutamisele. Kuid avaliku sektori puhul on see veelgi tõsem kui erasektori jaoks: mitte ühtki kodanikku ei tohi kõrvale jätta. Raportöör näeb seetõttu vajadust kombineerida võrgupõhiseid ja võrguväliseid algatusi, mis pakuvad kodanikele ja ettevõtjatele kvaliteetseid teenuseid ning väldivad ühiskonna osade tõrjumist.

Edukat üleminekut digitaalsesse tulevikku peavad toetama tehnika tasemel standardid, mis mitte ainult ei pakuproгноositavat ja stabiilset investeerimisraamistikku, vaid ka sillutavad teed kaupade ja teenuste kvaliteedi, ohutuse, läbipaistvuse ja koostalitlusvõime parandamisele. Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon töötab praegu oma algatusraportiga² vastusena komisjoni teatisele „Euroopa standardid 21. sajandiks“³. Sama olulised on teised algatused, mille komisjon on käivitanud või käivitab, sealhulgas komisjoni kavatsus vaadata läbi Euroopa koostalitlusvõime raamistik.

Ilma nõuetekohase ühenduvuseta võib e-valitsuse lahendusi ohustada märkamata jäämine. Lisaks muudele meetmetele, nagu 5G mobiilside hõlmamine jne, on lairibaühenduse laiendamine väga oluline juurdepääsu loomiseks digitaalsetele avalikele teenustele konkreetsetes maapiirkondades. Ilma nõuetekohase avaliku sektori rahastamiseta komisjoni ja liikmesriikide poolt ei ole võimalik lairibaühenduse laienemist ellu viia. Seetõttu on väga oluline, et investeeringuid toetataks Euroopa ühendamise rahastu või muude sobivate ELi programmidega.

Rohkem raha on vaja ka haldustöötajate, kodanike ja ettevõtjate nõuetekohaseks

¹ Vt näiteks ELi kõrgetasemelise kirjaoskuse ekspertide rühma lõpparuanne, september 2012.

² 2016/2274(INI) Euroopa standardid – määruse (EL) nr 1025/2012 rakendamine.

³ COM (2016) 358, 1.16.2016.

koolitamiseks. Veel kord, kaasrahastamist liidu ja liikmesriikide tasandil on vaja, et töötada välja kõrgete eesmärkidega koolitusprogrammid, mis on suunatud digitaalse tõrjutuse ohu miinimumini viimiseks.

Kuid vaatamata kogu optimismile tunnistab raportöör, et digitaliseerumisel on oma piirid. Avalike teenuste väga suure osa jaoks on digitaliseerumisel tõepoolest potentsiaal parandada kvaliteeti ja tõhusust. Kuid mõnda teenust peavad ikkagi osutama töötajad, kes on selle töö jaoks ja selle töö vallas koolitatud. Näiteks saavad tänapäeva tehnoloogiad kindlasti tuua kasu majanduse avalikule järelevalvele, mis puudutab finantsturgude reguleerimist. Kuid võitudele tõhususes on piiranguid selles, mis puudutab hügieeninormide kontrollimist restoranides, kus kohapealsed kontrollid on praegu veel vältimatud.

Seetõttu ei tohiks ajakohastamismeetmete aluseks olla ainult infotehnoloogia lahendused või ettevõtluskaalutlused, vaid vajadus, et haldusasutused osutaksid tõhusaid, tulemuslikke ja kodanikusõbralikke teenuseid, mida pakuvad hästi koolitatud töötajad ja mis on jätkuvalt kättesaadaval vastuvõtulauas kodanike päringutele vastamiseks.

Piiriülene e-valitsus kõigil haldustasanditel

Kõiki liikmesriike ja liitu ning kõiki haldustasandeid mõjutab digitaliseerumine. Tõepoolest on liidu haldus see, mis peaks juhtima üleminekuprotsessi, näidates head eeskju. Lihtne näide: paljud kodanikud kaebavad, et alati ei ole lihtne leida asjakohast teavet komisjoni veebisaitidel. Avatud ja läbipaistev juurdepääs teabele ei ole mitte ainult oluline Euroopa integratsiooni edendamiseks, vaid moodustab ka osa tänapäevase halduse teenindusmentaliteedist.

Hetke tuleb kasutada selleks, et tõhustada piiriüleseid teenuseid avaliku halduse digitaliseerimisel. See on ennekõike oluline, et elavdada nelja siseturu põhivabadust (nt kodanike ja ettevõtjate liikuvuse abistamine ja suurendamine). Ühtlasi peame avaliku sektori jaoks aktsepteerima, et kodanikud ja ettevõtjad kogu Euroopast eeldavad, et nad saavad kasutada digitaaltehnoloogia hüvesid muudes liikmesriikides kui nende elukoha- või asutamise liikmesriik. See on põhjus, miks on määrava tähtsusega sotsiaalkindlustusalase teabe elektroonilise vahetamise süsteemi, Euroopa tööalase liikuvuse portaali EURES ja samuti piiriüleste e-tervishoiu teenuste arendamine.

Konkreetsemalt muutub keelebarjääride olulisus ilmseks piirialadel. Me ei saa ainult oma kodanikelt nõuda, et nad oma keeleoskusi parandaks, vaid peame näitama head eeskju ja pakkuma teenuseid alati kui võimalik ühes või mitmes täiendavas keeles lisaks elukoha- või asutamise liikmesriigi keelele, kui sellise keele järele on tegelik nõudlus.

Andmekaitse ja andmete turvalisus

Andmekaitse ja andmete turvalisus on valdkond, kus avalik haldus saaks väga hästi head eeskju näidata, näidates erasektorile, kuidas austada peamisi põhimõtteid uue tehnoloogilise arhitektuuri väljatöötamisel.

Andmekaitse on põhiõigus ja liit on alles hiljuti ajakohastanud oma õigusakte uue määrusega andmekaitse kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)¹, mida hakatakse kohaldama alates

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta

2018. aasta maist. Ka komisjon esitas hiljuti oma ettepaneku viia eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv ja ELi andmekaitse-eeskirjad seoses ELi institutsioonide poolt isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmäärusega kooskõlla¹ ning ettepaneku võtta vastu määrus, mis käsitleb eraelu puutumatus austamist ja isikuandmete kaitsmist elektroonilises sides (määrus eraelu puutumatus ja elektroonilise side kohta)². Uue paketiga toimib liit eeskujuna isikuandmete turvalise töötlemise valdkonnas. Kuid liikmesriikide haldusasutused, eelkõige kohalikul tasandil, vajavad tulemuslikke suuniseid isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamise kohta. Selliseid suuniseid tuleks pakkuda nii ELi kui ka liikmesriigi tasandil ja vajaduse korral ajakohastada. See seisneb eelkõige arvamuste vahetamises sidusrühmadega, mis pakub olulist arusaama selle kohta, kuidas saavutada õige tasakaal andmekaitse kui põhiõiguse austamise ja innovaatiliste e-valitsuse lahenduste väljatöötamise vahel.

Sellised lahendused peaksid ühtlasi käsitlema andmete omandiõiguse küsimust. Komisjon käivitas hiljuti asjaomased arutelud eelkõige erasektori kohta oma teatises „Euroopa andmemajanduse loomine“³. Meetmed, mis on selles ette nähtud andmete omandiõiguse ja teiste meetmete kohta, nagu juurdepääs andmetele ja andmete ülekandmine, mängivad ühtlasi olulist rolli avaliku halduse jaoks õige poliitikaraamistiku rajamisel. Kaasnevas komisjoni talituste töödokumentis esitatakse olulisemad üksikasjad selle kohta, kuidas seda probleemi saaks tulevikus käsitleda⁴.

Turvalisus ja usaldus on kaks tänapäeva e-valitsuse strateegiate täiendavat sammast. Kõik algatused peavad tuginema turvalistele meetmetele, mis taas edendavad kodanike ja ettevõtjate usaldust, mis on vajalik, et võtta vastu ja kohaldada avaliku halduse digitaalpakkumisi. Mis puudutab turvalisust, siis liidu meetmed on juba kasutuselevõtuks valmis. Näiteks pakub eIDASe määrus juba haldusasutuste, kodanike ja ettevõtjate jaoks regulatiivset keskkonda turvalise elektroonilise suhtluse teostamiseks elektroonilise identimise süsteemide abil. E-allkiri, e-identimine ja e-autentimine on olulised usaldusteenused, mida avalik haldus tulevikus peab rakendama.

Lõpuks peab projekteeritud turvalisus olema iga digitaliseerumisstrateegia, sealhulgas e-valitsuse põhimõte. Kahjuks olid liikmesriigid need, kes blokeerisid avaliku halduse lisamise küberjulgeoleku direktiivi⁵. Komisjon on lisaks sätestanud küberjulgeoleku poliitikapõhimõtted oma 2016. aasta teatises „Euroopa kübervastupidavusvõime süsteemi tugevdamine ning konkurentsivõimelise ja uuendusliku küberjulgeolekutööstuse soodustamine“ (COM(2016)0410, 5.7.2016), milles projekteeritud turvalisust edendati kõigi peamiste taristuinvesteeringute jaoks. Nüüd on aeg tagada, et projekteeritud turvalisust

isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

¹ Komisjoni ettepanek võtta vastu määrus üksikisikute kaitse kohta seoses isikuandmete töötlemisega liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutuste poolt ja selliste andmete vaba liikumise kohta ning määruse (EÜ) nr 45/2001 ja otsuse nr 1247/2002/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta.

² Komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta ettepanek võtta vastu määrus, mis käsitleb eraelu puutumatus austamist ja isikuandmete kaitsmist elektroonilises sides ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/58/EÜ (määrus eraelu puutumatus ja elektroonilise side kohta) (COM(2017)0010 final) 2017/0003(COD).

³ Komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta teatis „Euroopa andmemajanduse loomine“ (COM(2017)0009 final).

⁴ Komisjoni talituste töödokument andmete vaba voo ja Euroopa andmemajanduse esilekerkivate probleemide kohta, mis kaasneb dokumendiga „Teatis „Euroopa andmemajanduse loomine“ (SWD(2017)0002 final)

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (ELT L 194, 19.7.2016, lk 1).

austatakse kõigi e-valitsuse algatuste kavandamise etapis.

28.2.2017

TÖÖSTUSE, TEADUSUURINGUTE JA ENERGEETIKAKOMISJONI ARVAMUS

siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonile

ELi e-valitsuse tegevuskava kohta aastateks 2016–2020
(2016/2273(INI))

Arvamuse koostaja (*): Angelika Mlinar

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 54

ETTEPANEKUD

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon palub vastutaval siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. on veendunud, et e-valitsuse arendamine on digitaalse ühtse turu oluline osa; väljendab heameelt seoses komisjoni teatisega „ELi e-valitsuse tegevuskava 2016–2020“; toetab nimetatud tegevuskava aluspõhimõtteid, mis muudavad haldusasutused, mis pakuvad avatud, koostalitlusvõimelisi, omavahel seotud ja kasutajale suunatud digitaalteenuseid, sidusamaks ja kaasavamaks, usaldusväärsemaks, tõhusamaks ja läbipaistvamaks ning seeläbi suurendavad kodanike mõjuvõimu; väljendab heameelt asjaolu üle, et ühekordsuse põhimõttega vähendatakse halduskoormust ja -kulu; tuletab meelde, et ühekordsuse põhimõtte rakendamine võimaldaks ELi tasandil kokku hoida 5 miljardit eurot aastas; väljendab heameelt ühekordsuse põhimõtte piiriülese rakendamise projekti üle ning palub komisjonil kaasata sellesse projekti piirialade kohalikud omavalitsused;
2. rõhutab, et kaasavad ja ligipääsetavad digitaalsed avalikud teenused on oluline tegur, mis toetab konkurentsivõimet, majanduskasvu ja töökohtade loomist edendavate meetmete väljatöötamist ja elluviimist; toonitab, et digitaaltehnoloogia potentsiaali tuleks kasutada avaliku sektori muutmiseks tõhusamaks ja paremini toimivaks, vähendades samal ajal halduskoormust, kasutades rohkem osalusvahendeid ja kasutades ära tõhusat tagasisidet, mida digitaalplatvormid võimaldavad, et muuta e-valitsus areneva ühiskonna eesmärkidele sobivaks; märgib, et digitaalareng võib muu hulgas vähendada viivitusi tarnijatele tasumisel, tõhustada maksude kogumist ja tervishoiusüsteeme ning suurendada kohtusüsteemide tõhusust, näiteks ühendades äri- ja maksejõuetusregistrid; kutsub komisjoni üles toetama tööstusuuringuid, eesmärgiga töötada välja tooteid, teenuseid ja protsesse, mida turul veel ei ole ja mis pakuksid uuenduslikke lahendusi, et täita avaliku

sektori nõudmisi jõudluse ja funktsionaalsuse osas;

3. soovib komisjonil pärast väikese kontaktpunkti (MOSS) kogemust vähendada piiriülese e-kaubandusega seotud koormust, mis tuleneb erinevatest käibemaksusüsteemidest, et tagada parem eeskirjadele vastavus ja Euroopa ettevõtetele võrdsed võimalused;
4. rõhutab, kui tähtis on suurendada kodanike teadlikkust olemasolevatest e-valitsuse vahenditest ja teenustest; on veendunud, et digitaalse tõrjutuse ja digitaalse lõhe süvenemise vältimiseks tuleb tagada e-valitsuse teenuste kättesaadavus ja kvaliteet ka nende kodanike jaoks, kes elavad kõrvalistes, maa- ja mägipiirkondades; nõuab, et edendataks kaasavat lähenemisviisi, kui töötatakse välja e-valitsuse tegevuskava eakate inimeste ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade ning nende jaoks, kellel on piiratud oskused või puue, mis takistab neid kasutamast üldiselt kättesaadavaid süsteeme või liideseid; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles võtma vastu üldist ja terviklikku lähenemisviisi e-valitsusele, et tagada sujuv koordineerimine internetis ja väljaspool seda pakutavate haldusteenuste vahel;
5. rõhutab, et isikutel, kellel ei ole digitaalseid oskusi või vahendeid, peaks olema juurdepääs kõigile avalikele teenustele tavapärasel vormis ja meetoditega, sealhulgas isikliku teenindamisega avaliku teenuse osutamisel;
6. toonitab ELi e-valitsuse tegevuskava tähtsust piiriüleste piirkondade jaoks, et lihtsustada selliste kodanike ja VKEde igapäevaelu, kes on harjunud piiriüleselt töötama;
7. nõuab sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetamise võimaluse kiiret loomist, et tugevdada liikuvate kodanike sotsiaalkindlustuse õiguste kaitset ja järelevalvet nende üle;
8. rõhutab vajadust tagada turvaline juurdepääs ja andmevahetus; rõhutab, et e-valitsuse teenused peaksid tagama teabe turvalisuse ja isikuandmete kaitse kooskõlas Euroopa õigusaktidega; on seisukohal, et vajaduse korral tuleks arendada uusi ja innovaatilisi tehnoloogiaid tagamaks, et küberjulgeolek on nendes teenustesse sisse ehitatud; toonitab, et nende tingimuste täitmine suurendab usaldust digitaalsete teenuste vastu ja edendab nende kasutamist,
9. rõhutab, et turvalise, asjakohase, vastupidava, usaldusväärse ja hästi toimiva taristu, nagu ülikiire lairibaühenduse ja telekommunikatsioonivõrkude täielik kasutuselevõtt, on e-valitsuse teenuste toimimise seisukohalt äärmiselt oluline; nõuab seetõttu, et võetaks kiiresti vastu Euroopa elektroonilise side seadustik Euroopa strateegiliste eesmärkide saavutamiseks; peab äärmiselt oluliseks, et riigiasutused oleksid kursis tehnoloogia arenguga ja et neil oleks piisavalt suutlikkust, et võtta kasutusele uuenduslikud tehnoloogiad – nagu suurandmed ja asjade internet või mobiilteenused (nt 5G) –, mis vastavad kasutajate vajadustele;
10. tervitab tegevuskava dünaamilist ja paindlikku lähenemisviisi; palub juhatusel määrata jätkuvalt kindlaks konkreetset, realistlikud ja mõõdetavad eesmärgid, mis põhinevad tulemuslikkuse näitajatel, et edendada innovatsiooni, ning jälgida nende täitmist ja anda selle kohta aru; on seisukohal, et e-valitsusest saadav kasu on suurem, kui jagatakse võimalikult palju teavet teenuste tõhususe kohta, tõstes sellega avalikkuse usaldust nende kasutamise vastu;

11. rõhutab, kui oluline on arendada turvalisi, usaldusväärseid ja koostalitlusvõimelisi piiriüleseid avalikke teenuseid, vältides edasist killustumist ja toetades liikuvust ühtsel turul, võttes selleks täielikult kasutusele sellised väga olulised vahendid nagu üliturvaline e-identimine ja e-allkirjad; märgib, et liikmesriikide avalike teenuste omavaheline koostalitlusvõime ELi, riiklikul ja kohalikul tasandil on siiski veel puudulik; tunneb sellega seoses heameelt Euroopa koostalitlusvõime strateegia ja raamistiku läbivaatamise üle, soovib toetada parimaid tavasid, näiteks avatud standardite ja avatud lähtekoodiga tarkvara kasutamist, ning nõuab, et kiiresti rakendataks määrus (EL) nr 910/2014 (eIDAS); kutsub eelkõige komisjoni üles tegema koostööd liikmesriikide ja erasektoriga, et töötada välja piiriülesed ja algusest lõpuni digitaalsed teenused, mis põhineksid teatud e-identimisel ja digitaalallkirjadel, et tagada nii digitaalsete teenuste kui ka digitaalse identiteedi kasutuselevõtt selleks ajaks, kui eIDASe määrus on täielikult rakendatud;
12. väljendab heameelt ISA² programmi üle, mis hõlmab kõiki ELi poliitikvaldkondi, mis vajavad ELi ja riiklikul tasandil toimivate süsteemide koostalitlusvõimet, ning mis seetõttu võimaldab pakkuda kodanikele, ettevõtetele ja riiklikele ametkondade üleeuroopalisi e-teenuseid;
13. on seisukohal, et Euroopa ühendamise rahastu tehniliste komponentide taaskasutamine kogu avaliku ja erasektori ulatuses on digitaalteenuste taristu toimimise seisukohalt ülioluline; rõhutab vajadust kindlustada nii Euroopa ühendamise rahastu tehniliste komponentide kui ka suuremahuliste katseprojektide ja programmi ISA² tulemuste pikaajaline jätkusuutlikkus pärast 2020. aastat; rõhutab potentsiaali, mida pakub algatus Wifi4EU üldise juurdepääsu edendamiseks kiiretele võrkudele; palub seetõttu komisjonil koos liikmesriikidega arendada digitaalse ühtse turu eesmärkide saavutamiseks välja pikaajalise juhtimisstruktuuri, mille prioriteet oleks reageerida kodanike ja ettevõtete vajadustele ning mis peaks võimaluse korral edendama ühiste standardite kasutamist;
14. tuletab meelde, et haldusasutused peaksid pakkuma vaba juurdepääsu andmetele võimaluse korral vaikimisi, eriti kui loodud andmete maht on väga suur, nagu programmi INSPIRE puhul; rõhutab, kui oluline on andmetele turvaline juurdepääs ja säilitamine taaskasutamiseks kolmandate isikute kaudu, järgides samal ajal ELi ja liikmesriikide õigusraamistikku; rõhutab avaliku ja erasektori partnerlussuhete ning erasektori üliolulist rolli uute ja uuenduslike teenuste ja lahenduste väljaarendamisel;
15. märgib, et uuenduslike lahenduste kasutuselevõtt andmemahukates avalikes teenustes, nagu pilvandmetöötluse teenused, on ikka veel aeglane ja killustatud; tuletab meelde, et sellised teenused nagu INSPIRE toodavad suuri andmemahutusi, mis nõuab suuremat töötlusvõimsust; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni Euroopa pilvandmetöötluse algatuse üle ja leiab, et Euroopa avatud teaduse pilve kasutajaskonda tuleks laiendada avalikule sektorile;
16. rõhutab, et avalike andmete avatus ja võimalus neid andmeid vabalt kasutada on kaasaegse e-valitsuse alus, mis aitab kaasa avatud ühiskonna väljaarendamisele ja tugevdamisele;
17. palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada koolituspoliitika, mis võimaldaks riigiametnikel omandada vajalikud e-oskused, ning tagada kodanikele ja ettevõtjatele uute e-teenuste kasutamise ja kättesaadavuse kohta teavituskampaaniate korraldamine;

18. on veendunud, et komisjon võib etendada juhtivat rolli e-valitsuse avatuma ja kaasavama lähenemisviisi loomisel, mis keskendub kodanikele ja nende vajadustele; nõuab seetõttu, et komisjon suurendaks jõupingutusi ja oleks eeskujuks, eelkõige tõlkides oma veebisaidid ELi ametlikesse keeltesse ja rõhutades parimaid tavasid, alates teatatud e-identimise ja digitaalallkirja täielikust tunnustamisest kooskõlas eIDASe määrusega kuni vaikimisi digitaalsete menetluste rakendamiseni, eelkõige seoses taotlustega ELi rahastamise saamiseks ja riigihangetega, ning nõuab, et muud Euroopa institutsioonid järgiksid komisjoni eeskju; on veendunud, et kui komisjon võtab vastu Euroopa ühendamise rahastu komponentide sätteid, võiks see suurendada usaldust ja kultuurilist muutust digitaalsete avalike teenuste kasutuselevõtmise suunas;
19. on seisukohal, et e-valitsuse arenguks on äärmiselt oluline digitaalsete oskuste pidev kasv, mis mitmekordistab nõudmist erinevate digitaalsete teenuste järele;
20. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles soodustama ülekanduvat mõju ja e-valitsuse lahenduste levitamist erasektoris.

**NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	28.2.2017
Lõpphääletuse tulemus	+: 43 -: 1 0: 6
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Nicolas Bay, Bendt Bendtsen, Xabier Benito Ziluaga, José Blanco López, Cristian-Silviu Buşoi, Reinhard Bütikofer, Angelo Ciocca, Edward Czesak, Jakop Dalunde, Fredrick Federley, Ashley Fox, Adam Gierek, Theresa Griffin, Hans-Olaf Henkel, Kaja Kallas, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Jeppe Kofod, Jaromír Kohlíček, Peter Kouroumbashev, Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Janusz Lewandowski, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Angelika Mlinar, Nadine Morano, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Miroslav Poche, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Algirdas Saudargas, Neoklis Sylikiotis, Dario Tamburrano, Patrizia Toia, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Martina Werner, Lieve Wierinck, Anna Záborská, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Olle Ludvigsson, Notis Marias, Anne Sander, Maria Spyraiki

2.3.2017

ÕIGUSKOMISJONI ARVAMUS

siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonile

ELi e-valitsuse tegevuskava kohta aastateks 2016–2020
(2016/2273(INI))

Arvamuse koostaja (*): Pavel Svoboda

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 54

ETTEPANEKUD

Õiguskomisjon palub vastutaval siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et ELi e-õiguskeskkonna portaal on teabe ja õiguskaitse kättesaadavuse tagamisel esmatähtis vahend ning kujutab endast olulist sammu ELi avaliku halduse kaasajastamise saavutamisel;
- B. arvestades, et teabe parem kättesaadavus ning täiustatud digitaalsete vahendite laialdasem kasutus äriühinguõigusega seotud formaalsuste täitmisel kogu ettevõtte elutsükli jooksul peaks suurendama õiguskindlust ja vähendama ettevõtte kulusid;
- C. arvestades, et kogu liidus jätkatakse jõupingutusi elektrooniliste äri- ja maksejõuetusregistrite omavaheliseks ühendamiseks, mis on tähtis siseturul läbipaistvuse ja õiguskindluse tagamiseks;
- D. arvestades, et nendele registritele ei ole veel võimalik luua ühtset juurdepääsupunkti e-õiguskeskkonna portaali kaudu, kuna liikmesriikides on kasutusel erinevad tehnilised standardid; arvestades, et on vaja täiendavaid jõupingutusi selleks, et ELi üldsuse kasutusse jõuaksid kättesaadavad, koostalitlusvõimelised ja kasutajasõbralikud e-valitsuse vahendid; arvestades, et õigusalase tööga seotud andmete laadi silmas pidades on e-õiguskeskkonna kasutamise põhiline eeltingimus teatav andmete turvalisus ja kaitse andmetöötlusel;
- E. arvestades, et jätkuvalt tehakse jõupingutusi selleks, et parandada liikmesriikide haldusasutuste koostööd teatavate haldusteenuste lihtsustamise ja digiteerimise kaudu;
- F. arvestades, et avatud standardite kasutamine on põhjapaneva tähtsusega selleks, et võimaldada ELi kodanikel osaleda riiklikes platvormides ja mitte sundida kodanikke

kasutama oma valitsusega suhtlemiseks tootjapõhised programme;

- G. arvestades, et peamised progressi võimaldavad digitehnoloogiad peaksid toetama kõiki jõupingutusi avalike teenuste ajakohastamiseks ja täiustamiseks, et pakkuda kiireid ja kvaliteetseid teenuseid, eesmärgiga suurendada kodanike liikuvust ja luua ettevõtjatele piiriülesed avaliku halduse struktuurid, aidates nii suurendada konkurentsivõimet ja muuta seega ELi atraktiivsemaks kohaks, kuhu investeerida ja kus elada;
- H. arvestades, et praegu astutakse samme selleks, et toetada liikmesriikide täielikku üleminekut e-riigihangetele ning lepinguregistrite ja koostalitlusvõimeliste e-allkirjade kasutamist liikmesriikide avalikus sektoris;
1. palub komisjonil parandada teadlikkust e-õiguskeskkonna portaali tähtsusest ja selle kasutusvõimalustest ning teha sellest portaalist ühtne kontaktpunkt, mis pakub kogu asjakohast õigusteavet ja tagab õiguskaitse kättesaadavuse liikmesriikides; märgib siiski, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ei ole mitte kõigile menetlusosalistele võrdselt kättesaadav ning kõigil ei ole selle kasutamiseks vajalikke oskusi, mis võib tähendada, et õiguskaitse kättesaadavus on nende jaoks piiratud; rõhutab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et e-õiguskeskkonna portaalile oleks juurdepääs ka puuetega inimestel;
 2. kutsub komisjoni üles e-õiguskeskkonna portaali ning digitehnoloogia ärielistel eesmärkidel ja kogu avalikus sektoris kasutamist edendama ja edasi arendama, et kiirendada e-identimise (eID) piirülest ja valdkondadevahelist kasutamist, sh mobiil-ID-d ja usaldusteenuseid siseturu e-tehingute jaoks (e-allkiri ja muud eIDASe teenused¹, veebisaidi autentimine ja e-andmevahetusteenused);
 3. rõhutab vajadust säilitada inimõõde, millest lähtuvalt on teenused elektroonilisel kujul kättesaadavad täiendavalt, et kodanikele oleks võimalik pakkuda ka personaalset nõustamist ja individuaalseid lahendusi;
 4. tunneb heameelt e-CODEXi kasutuselevõtu üle, mis võimaldab otsest sidet kõigi liikmesriikide kodanike ja kohtute vahel ning on seega oluline samm hõlbustamiseks piiriülest juurdepääsu avalikele teenustele; nõuab lisaks omavahel ühendatud andmebaaside loomist ELi tasandil, et hõlbustada veelgi enam ELi õigusasutuste koostalitlust; tuletab siiski meelde, et dokumentide ja identiteedi turvalisus ning ka võrguturve on endiselt suur probleem; tuletab meelde, kui tähtis on selliste digitaalteenuste rakendamisel austada isikuandmete kaitset ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta põhimõtteid, nagu õigus eraelu puutumatusle;
 5. kiidab nõukogu ja komisjoni töö eest, mida nad on teinud, võttes kasutusele Euroopa kohtulahendi tunnuse (ECLI), mis on väga kasulik õiguslaste uuringute ja kohtutevahelise dialoogi jaoks, ning tunneb heameelt Euroopa kohtulahendi tunnuse otsingumootori loomise üle, mis peaks parandama õigusteabe kättesaadavust kogu liidus;
 6. kutsub komisjoni üles kaaluma täiendavaid võimalusi edendamaks digitaalseid lahendusi formaalsuste täitmiseks kogu ettevõtte elutsükli vältel, ettevõtte dokumentide

¹ E-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste Euroopa ühtsel turul kehtivate standardite kogum. See kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrusega (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ.

elektroonilist täitmist ning piiriülese ja muu teabe edastamist äriregistritele; märgib, et selles valdkonnas võib õigusloome olla ainus võimalus, kuidas luua kogu ELi hõlmavatele digitaalsetele lahendustele asjakohane õigusraamistik;

7. rõhutab, et e-valitsus on eriti tähtis väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kelle tööjõu suurus ja kasutatavad vahendid on piiratud;
8. nõuab e-valitsuse lahenduste ostmise ja rakendamise kooskõlastamist ELi tasandil, et veelgi hõlbustada andmevahetust;
9. on seisukohal, et tegevuskava sujuvaks rakendamiseks on vaja selgeid tähtaegu ja konkreetseid bürokraatia vähendamiseks mõeldud meetmeid;
10. on seisukohal, et tegevuskava õigeaegse üleeuroopalise rakendamise võimaldamiseks peaksid liikmesriigid looma ametnikele ja poliitikakujundajatele e-valitsuse teenuste teemalisi erikoolitusi;
11. on seisukohal, et liikmesriigid peaksid edendama teabe- ja hariduskampaaniaid, et ELi kodanikud võiksid uute e-valitsuse portaalide ja teenustega kaasnevaid võimalusi täielikult ära kasutada;
12. kutsub komisjoni üles toetama liikmesriike selliste automaatsete tsentraliseeritud mehhanismide kasutuselevõtul, mis võimaldavad õigel ajal identifitseerida kõiki füüsilisi ja juriidilisi isikuid, kelle valduses või kontrolli all on liikmesriigi territooriumil maa ja hooned, et vältida finantsüsteemi kasutamist rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil; on seisukohal, et rahapesu andmebüroodel ja pädevatel ametiasutustel peaks olema sellele teabele riiklikul tasandil otsene juurdepääs ning teiste liikmesriikide rahapesu andmebürood peaksid saama kesksete mehhanismide kaudu sellega tutvuda ja sellekohaseid otsinguid teha;
13. on seisukohal, et liikmesriikide äri- ja maksejõuetusregistrite elektroonilist ühendamist tuleks kiirendada, ning rõhutab, kui tähtis on selline ühendamine siseturu jaoks; rõhutab, et mis tahes esitatava teabe puhul tuleks järgida ühtset Euroopa malli või raamistikku;
14. julgustab avama avaliku sektori andmeid ja teenuseid, et edendada uusi võimalusi teadmiste, majanduskasvu ja töökohtade jaoks; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama avalike digitaalsete lahenduste väljatöötamisel avatud standardeid;
15. kutsub komisjoni üles algatama ja rakendama meetmeid, mis annavad ettevõtjatele võimaluse teha riigihankelepingute saamiseks pakkumisi elektrooniliselt kogu ELis, ning panema rõhku riiklike elektrooniliste riigihankesüsteemide, Euroopa ühtse hankedokumendi, e-Certise ja e-arveldamise väljatöötamisele;
16. peab sellega seoses oluliseks, et komisjon ja liikmesriigid teeksid koostööd IKT hankesstandardite Euroopa kataloogi prototüübi väljatöötamisel, et lihtsustada digitaalsete lahenduste hankimisel koostalitlusvõimet, julgustades viitama ühistele IKT riigihangete standarditele ja profiilidele;
17. kutsub komisjoni üles pöörama oma õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi ellu viies suuremat tähelepanu koostalitlusvõimele ja sellele, kuidas digitehnoloogia tõhus

kasutamine võiks olla kasuks olemasoleva siseturu õigustiku läbivaatamisel ja uute ettepanekute koostamisel.

**NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	28.2.2017
Lõpphääletuse tulemus	+: 19 -: 2 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Therese Comodini Cachia, Mady Delvaux, Laura Ferrara, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Jiří Maštálka, Emil Radev, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, Axel Voss, Tadeusz Zwiefka
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Daniel Buda, Evelyne Gebhardt, Virginie Rozière, Tiemo Wölken
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Pál Csáky

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	25.4.2017
Lõpphääletuse tulemus	+: 32 -: 2 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Dita Charanzová, Carlos Coelho, Sergio Gaetano Cofferati, Anna Maria Corazza Bildt, Daniel Dalton, Nicola Danti, Dennis de Jong, Pascal Durand, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Robert Jarosław Iwaszkiewicz, Liisa Jaakonsaari, Morten Løkkegaard, Eva Maydell, Marlene Mizzi, Marcus Pretzell, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Olga Sehnalová, Jasenko Selimovic, Igor Šoltes, Ivan Štefanec, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Anneleen Van Bossuyt, Marco Zullo
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Pascal Arimont, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Antanas Guoga, Franz Obermayr, Ulrike Trebesius, Sabine Verheyen
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	David Coburn, Pál Csáky, Andor Deli, Dieter-Lebrecht Koch

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

32	+
ALDE	Dita Charanzová, Morten Løkkegaard, Jasenko Selimovic
ECR	Daniel Dalton, Ulrike Trebesius, Anneleen Van Bossuyt
EFDD	Marco Zullo
PPE	Pascal Arimont, Carlos Coelho, Anna Maria Corazza Bildt, Pál Csáky, Andor Deli, Antanas Guoga, Dieter-Lebrecht Koch, Eva Maydell, Andreas Schwab, Ivan Štefanec, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Sabine Verheyen
S&D	Sergio Gaetano Cofferati, Nicola Danti, Evelyne Gebhardt, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Maria Grapini, Liisa Jaakonsaari, Marlene Mizzi, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Olga Sehnalová, Catherine Stihler
Verts/ALE	Pascal Durand, Igor Šoltes

2	-
EFDD	David Coburn
GUE/NGL	Dennis de Jong

3	0
EFDD	Robert Jarosław Iwaszkiewicz
ENF	Franz Obermayr, Marcus Pretzell

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu